EERSTE JAAR — NUMMER 17 | 30 CT. PER NUMMER | ZONDAG 23 OKTOBER 1927

Geen hooger eer
dan schand die eer wordt

Cyr. Verschaeve

DE MANDELGALM

KATHOLIEK-VLAAMSCH-NATIONAAL WEEKBLAD VOOR ISEGHEM EN OMLIGGENDE

AANKONDIGINGEN
1e blad en tusschen stadsnieuws : 1 fr. de regel — 3e en 4 blad en aanbevolen huizen : 0,75 fr. — Notarieele : 0.50 fr. — 10 °/o korting per 100 regels, 25 °/o per 500, 50 °/o per 1000

INSCHRIJVING OP ALLE POSTKANTOREN
Een jaar: 15 fr. 6 maand: 8.00 fr.
3 maand: 4.00 fr. Buitenland: 25.00 fr.

Opstel en Beheer, Marktstraat, 22 ISEGHEM
Verantwoordelijke uitgever:
Rob. Verhaeghe, Iseghem. Postrek. nr 2024.66.

Alle mededeelingen moeten ten laatste den Donderdag avond voor 't verschijnen van 't blad binnengezonden zijn.

Het kerkelijk Gezag in Vlaanderen en de Vlaamsche Beweging

Op heden zien we in Vlaanderen de kerkelijke waardigheidsbekleeders voortdurend stelling nemen tegenover de jongste uiting der Vlaamsche beweging: het Vlaamsch Nationalisme. Velen onder onze lezers denken wellicht, dat deze stellingname tegenover de rechtseischen van ons Vlaamsche Volk iets nieuws is. Doch alwie de studentenbeweging van voor den oorlog mede gemaakt heeft weet het zoo wel, dat gansch die tegenkanting, en inmenging van den godsdienst in deze erge kwestie slechts een heropflakkering is van de voortdurende tegenwerking die de Vlaamsche beweging vanaf haar ontstaan tot op heden, vanwege de hoogere geestelijkheid gekend heeft. Nog nimmer — hoe pijnlijk ook om bestatigen — heeft het Kerkelijk gezag in Vlaanderen onze beweging begrepen, laat staan aangemoedigd.

Uit die pijnlijke bladzijden van de geschiedenis van den strijd van ons Vlaamsche volk, willen we enkele grepen doen.

Sedert 1830 was België stelselmatig bezig, met de uitvoering van Rogier's testament, met het vermoorden van het Vlaamsche volk. Alles was Fransch in 't bestuur, in 't gerecht, in 't onderwijs. Schreeuwende toestanden riepen eindelijk het Vlaamsch bewustzijn van enkelen wakker en deze spanden zich dan ook in om door woord en schrift deze ongehoorde toestanden bloot te leggen en verbetering te betrachten. Zoo werd dus in 1876 door twee seminaristen, Amaat Vyncke en Zeger Malfait, «de Vlaamsche Vlagge» gesticht. Hun besluit deelden ze hun oud-professor Guido Gezelle, mede en deze schreef hun: «doe het niet, de geestelijke overheid zal u vinden» en Gezelle wist wat hij schreef. Hij had het immers ondervonden. Niet dat Gezelle een geweldigaard was, wel neen, hij was een beste professor die poogde zijn leerlingen hun taal te doen beminnen, en trachtte hun te laten zien welken ongekenden rijkdom er lag in hun verstootene moedertaal. Dit was echter al genoeg, en na een tweetal jaren werd hij overgeplaatst naar Brugge. En het oordeel van Mgr Faict, bisschop van Brugge, over Gezelle, luidde: Gezelle, c'est un fou. (Gezelle is een zot.)

Later ontstonden de Blauwvoeten in 't klein seminarie te Roeselare en Jules De Vos van Iseghem, — later Pater Renaat bij de Capucienen — werd weggezonden om aangeraden te hebben geen Fransche liederen te zingen op den feestdag van den E. Heer superior Delbar, omdat het verboden was Vlaamsche te zingen.

Het Vlaggeboek voegt echter erbij dat Mgr Faict verklaarde het doorzenden van De Vos af te keuren. De maatregel werd echter niet ingetrokken, en superior Delbar werd benoemd tot voorzitter van 't groot seminarie van Brugge.

In 1883 werd de wet Coremans, het gebruik van het Nederlandsch in de officieele middelbare scholen regelende, gestemd.

Den 10 September van hetzelve jaar had te Mechelen een landdag plaats van katholieke studenten, waarop besloten werd de geestelijke overheid eerbiedig te verzoeken aan de Vlaamsche taal in 't katholiek onderwijs de plaats te geven die haar toekwam.

Nooit is echter een antwoord op dat eerbiedig verzoekschrift gekomen.

Dat het met het onderwijs in de Vlaamsche taal ellendig gesteld was in de Bisschoppelijke colleges, bewijzen ons de verslagen van de vergaderingen uit dien tijd van het Davidsfonds, van de studentenlanddagen, waarop dan ook iedere maal die vernederende toestanden besproken en aangeklaagd worden. Enkele staaltjes hiervan:

In 't Klein Seminarie van Roeselare, kregen de leerlingen één uurtje les in de moedertaal per week; en in sommige klassen werd het dan nog in 't Fransch gegeven.

In 1875 trokken de leerlingen van 't zelve seminarie ter jaarlijksche bedevaart naar Dadizele. Er werd aan den bewaker gevraagd te mogen den rozenkrans in 't Vlaamsch bidden, ten einde aan de eenvoudige landsche menschen geen verergernis te moeten geven. Dit mocht de E. H. Bewaker echter niet toestaan, het was hem verboden door den heer superior.

In de Jezuïetencolleges werd 1 uur Vlaamsch per week gegeven, den Zaterdag namiddag van 2 tot 3 uur. Welnu op ditzelve uur moesten ten minste eens om de maand de leerlingen naar de biecht, zoodat noodzakelijk voor iedere les ten minste een vierde der leerlingen afwezig waren.

Den 5 September 1885 had te Antwerpen den jaarlijkschen Landdag der studenten plaats. Daar werd een dagorde aangenomen, waarvan het voornaamste gedeelte als volgt luidt:

«De Landdag verzocht hunne doorluchtige Hoogheden de Bisschoppen van ons land en de kloosteroversten in het middelbaar onderwijs der Dietsche gewesten vanaf Oktober 1885, op de Nederlandsche taal toe te passen het stelsel der wet van 15 Juni 1883.»

Ditmaal kwam er antwoord vanwege de Bisschoppen, waarvan 't voornaamste deel luidde: «Er zullen met dat inzicht afdoende maatregelen genomen worden. Maar gij zult verstaan, Mijne Heeren, dat zij zelven moeten oordeelen over de middelen, die daar geschikt voor zijn.»

Zooals ge ziet, eenige vage beloften, zooveel «appels als peren».

En toch er kwam verbetering. Immers Kardinaal Goossens, aartsbisschop van Mechelen, had in 1886 in de vergadering der dekenen een bevelbrief voorgelezen, dien hij voornemens was aan de bestuurders van alle geestelijke onderwijsgestichten te zenden om hun aan te raden aan hunne leerlingen den Catechismus in hunne moedertaal aan te leeren.

De katholieke Vlamingen, ziende dat hunne eerbiedige verzoekschriften geen verbetering in de bestaande toestanden aanbrachten, en zij enkel met vage beloften gepaaid werden, trachtten nu langs parlementairen weg te verkrijgen dat het onderwijs in de moedertaal dezelve plaats zou bekomen in de Bisschoppelijke gestichten als in de officieele scholen. Zoo stelde in 1889, de katholieke Vlaamschgezinde volksvertegenwoordiger Coremans een amendement voor, aan de wet op het hooger onderwijs. Door het amendement zouden de vrije onderwijsgestichten onrechtstreeks verplicht worden de wet op het Nederlandsch in het middelbaar onderwijs (1883) toe te passen. Immers volgens zijn amendement, moesten «de getuigschriften, die toegang verleenden tot de hoogescholen» te beginnen met Juli 1895, aanduiden welke Nederlandsche leergangen, ten getalle van twee ten minste, gevolgd gevolgd geweest zijn, dit overeenkomstig de artikelen 2 en 3 van de wet van 13 Juni 1883. Doch Coremans had zonder den waard gerekend en onmiddellijk kwam minister Devolder (katholiek) en Woeste krachtig tegen het voorstel op; in naam, — verschiet maar niet o lezer — in naam der heilige grondwettelijke vrijheden van taalgebruik en onderwijs. En Woeste schoot de gaai af en beriep zich op zijnen eed van getrouwheid aan de grondwet! De Waalsche liberalen sprongen de katholieke Vlamingen-vreters bij, en de liberale Waal Dupont van Luik riep zelfs toen al uit: «Met uw stelsel zult ge tot de bestuurlijke scheiding der beide deelen van België geraken.» Zoo ziet ge dat ze ten dien tijde ook reeds dit liedje kenden. Het gevolg was, het amendement werd verworpen.

De opschudding was groot onder de Vlaamschgezinden. En in den Nederduitschen bond geeselde de grijze voorzitter De Beucker, ongenadig Woeste af! Zoo ook schreef «Het Land» het Vlaamschgezind katholieke dagblad van Brussel:

«Wij hebben de partij verloren, omdat wij te goedzakkig, te vertrouwend geweest zijn. Wij hebben onze tanden niet laten zien, en men heeft ons gelijk het Zondagsblad van Waereghem zegt: «fijn gefopt».

Wij hebben vergeten dat wij nooit iets bekwamen van onze regeerders tenzij afgedwongen.»

In den Senaat werd het amendement weerom voorgebracht, maar daar stuitte het op denzelven tegenstand en werd er ook gekelderd, in den naam van den eerbied voor de grondwettelijke vrijheid van onderwijs en van taal.

De verbittering was groot, ook onder de studenten. Den 13 April 1890 hielden de studenten der vrije colleges een Landdag te Roeselare. Deze landdag ging door niettegenstaande het verbod uitgevaardigd door Mgr Faict bisschop van Brugge, en luidde:

«Het moet de studenten verboden worden naar de vergaderingen te gaan die men landdagen noemt.»

De omzendbrief werd er onder hevig protest medegedeeld en het studentenorgaan «De Knodse» — waarvan Al. Vandevyvere, nu staatsminister, toen een der opstellers was — trok van leer tegen dit verbod. In sommige colleges was dezen bevelbrief aan de studenten in 't Fransch medegedeeld en werd volgend commentaar er bij gevoegd: «De zedelijkheid, alsook de tucht en den eerbied voor de overheid is in gevaar. Hierom is 't dat het aan de leerlingen streng verboden is zich naar meetingen of andere dergelijke vergaderingen te begeven.»

In plaats dat eenige verbetering in de toestanden in de collegies gevolgd was op de belofte van de Bisschoppen, werd er overal stevig opgetreden tegen de studenten die eenigszins voor hun Vlaamsch recht dierven vooruitkomen. De studententijdschriften van dezen tijd zijn doorzaaid met klachten. En terecht schreef het katholieke studententijdschrift «Kwaepenninck» in 1889: «De Bisschop en zijne werkende raadsleden zijn de grootste vijanden der Vlaamsche Beweging in West-Vlaanderen. Wij zochten onze vijanden overal, maar wij zochten ze te leege... Niet de kleine pastoortjes zijn vijandig, maar het komt van hooger.»

In Januari 1890 zond de Oud-hoogstudentenbond van West-Vlaanderen, een eerbiedig doch dringend vertoogschrift aan Mgr Faict.

Daarin werden onder andere volgende feiten aangeklaagd:

«Gelijk men in het college te Roeselare op den feestdag van St Luitgaarde (patroonheilige der Vlaamsche beweging) de studenten kleingeestig het recht ontzegt ter H. Tafel te naderen» en verder

«Waar de studenten in openbare plechtigheden, zooals op de grootsche bedevaart van den Heiligen Bloede te Brugge, gedwongen worden hunnen Onze Vader in 't Fransch te bidden te midden der toegestroomde Vlaamsche menigte van te lande.»

Het verbod de landdagen bij te wonen bleef van kracht tot aan den oorlog. Het werd echter onder den drang der omstandigheden beperkt tot de seminaristen en bleef alleen van kracht voor de West-Vlaamsche gouwdagen die dan jaarlijks te Lichtervelde plaats grepen. In 1908 werd hierom de plaats dezer gouwdagen veranderd en zoo verviel stilletjes aan dit verbod. (vervolgt.)

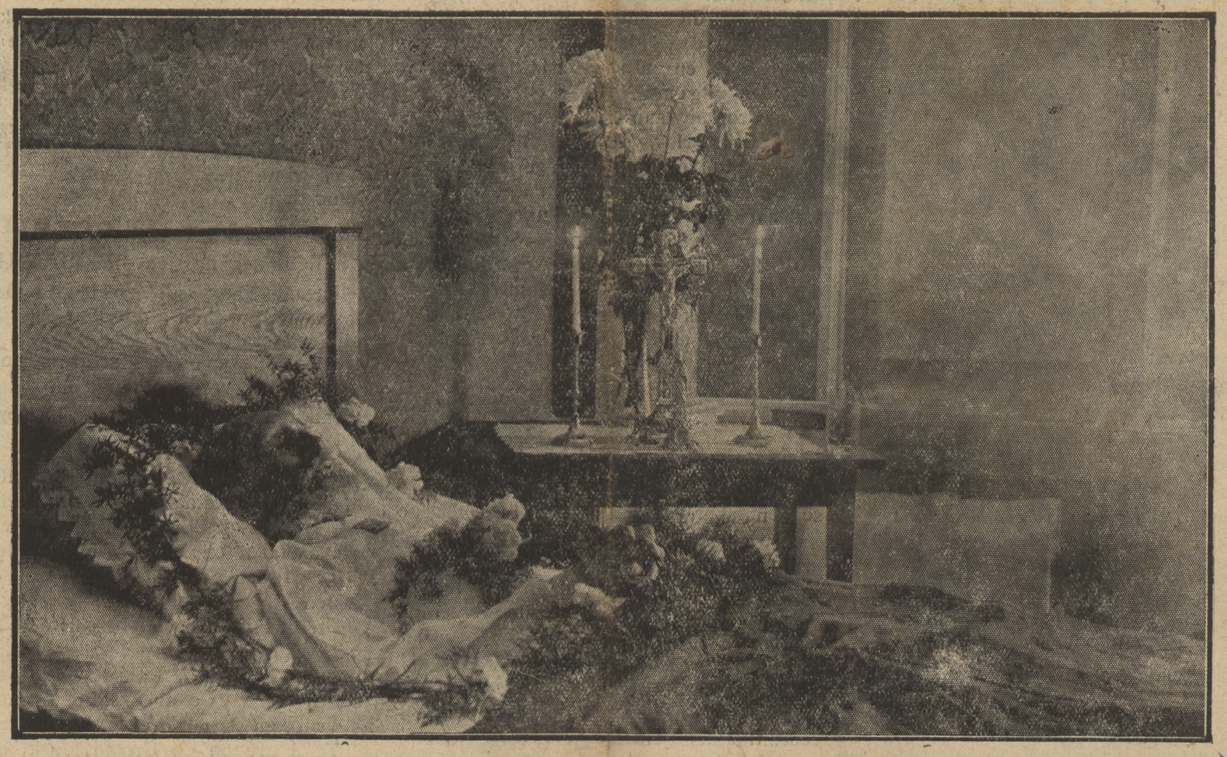

Dr Alfons Depla gestorven in ballingschap te 's Gravenhage (Nederland) den 14 October 1924 en koninklijk begraven te Kortrijk den 18 October 1924

Kerkelijk Nieuws

KERKELIJKE KALENDER

23 Z. 20e Z. na Sinxen, Wijding der eigene kerk, dup. 1 cl., met gewone oct., com. — 24 M. H. Raphaël, Aartsengel, dup. maj. — 25 D. Van de oct., semid. — 26 W. Van de oct., semid. — 28 V. HH. Simon en Judas, Ap, dup. 2 cl. — 29 Z. Van de oct., semid.

EVANGELIE VAN DEN ZONDAG

(Joannes 4, 46-53)

In dien tijd was er een hofbeambte wiens zoon te Capharnaüm ziek lag. Deze vernam Jesus' aankomst uit Judea in Galilea, en kwam naar Hem toe en verzocht Hem af te komen en zijn zoon te genezen, want hij lag op sterven. Jesus dan zeide tot hem: Indien ge geen teekenen en wonderen ziet, gelooft ge niet. De hofbeambte zegt tot Hem: Heer, kom af, eer mijn kind sterft. Jesus zegt hem: Ga uw zoon leeft. De man geloofde het woord dat Jesus hem zeide en ging. Maar reeds op den weg ontmoetten hem de dienaren met de boodschap, dat zijn zoon levend was. Hij ondervroeg hen dan naar het uur, waarop de beterschap was ingetreden. En ze zeiden hem: Gisteren te zeven uur, heeft de koorts hem verlaten. De vader begreep dan dat dit juist het uur was waarop Jesus hem gezegd had: Uw zoon leeft, — en hij geloofde, hij en geheel zijn gezin.

VLAAMSCHE KALENDER

Zondag, 23 Okt. H. Severyn. — Maandag, 24 Okt. H. Raphaël; 1916 Opening der vervlaamschte Universiteit te Gent. — Dinsdag, 25 Okt. HH. Chrysant en Dar.; 1925, Onthulling van een grafsteen voor Hippotiet Meert. — Woensdag, 26 Okt. H. Evarist — Donderdag, 27 Okt. H Florent; 1856 Albrecht Rodenbach geboren. — Vrijdag, 28 Okt. HH. Simon en Judas; 1912, De Vlaamsche toonkunstenaar Edgard Tinel overleden. — Zaterdag, 29 Okt. H. Hermelinda.

Middernacht te Lourdes

(vervolg)

Ginds in de verte, tusschendoor de wuivende palmen, speelde reeds de klaarte der Lichten in de Wondergrot van Massebiella.

Enkele oogenblikken later knielde ik neer midden de menigte, die de gansche ruimte voor de Grot vervulde.

Een onbeschrijflijk gevoel van Vrede en kinderlijk-blijë Geluk ademde op uit de heele atmosfeer rondom de heilige plaats.

Helder uitvlekkend op den duisteren achtergrond der rotsen, straalde de blankheid van het Beeld, schitterend in een Zee van Licht.

Over het Witte kleed, teeken van eeuwige Zuiverheid, daalde in zachte plooien den koninklijken hemel-blauwen sluier nevens den Rozenkrans, als éénig juweel door de Koningin van Hemel en Aarde gedragen. — Rondom de marmeren trekken van het Gezicht, dat soms, onder de walmende klaarte van het licht, schijnt te leven en te bewegen, schitteren de gouden letters der woorden waarmee de Maagd van Lourdes, Hare eenzelvigheid bevestigende: IK BEN DE ONBEVLEKTE ONTVANGENIS.

Door eene bovennatuurlijke macht bewogen, rusten onze blikken onafgebroken op het reine gelaat der Wondere Maagd, wier oogen, met onbeschrijflijke Liefde, neerblikken over de menigte der Menschenkinderen aan Haar voeten.

Een gevoel, gelijk dit der Engelen in den Hemel, bij het aanschouwen van Aanschijn tot Aanschijn, doorzindert onze Ziel in een mengsel van geestdriftig Verlangen en Liefde, terwijl onze lippen zich zacht plooien tot het prevelen van een innig-doorvoeld gebed.

Zoo zeer straalt uit het mystieke Figuur der Wondermaagd, de eindeloosheid Harer Liefde tot de menschen, dat men zich ontheven voelt van alle drukkende lasten dezer Wereld, om zich nog slechts te koesteren en te vermeien met en in dit ééne: onze minnende Moeder van den Hemel, en al het andere vergeten wordt. — Wat is alle Liefde der menschen toch nietig, tegenover Dié liefde, die uit de oogen van het Wonderbeeld, de Wereld tegenstraalt...

Het jubelt op als een Hymne uit ons alles-vergetend Harte, in de Geestdrift der Aanbidding en de Eeuwige hoop der Smeekbede, in de mengeling van Dank en Liefde en Geluk bovenal: AVE MARIA. IK GROET U, MARIA.

Ik voel dat men zou kunnen weenen en jubelen door de duizenden gevoelens die zingen uit de duizenden snaren onzer Ziel, opdat alles zich vereenigen zou in één wierookwalm met de zoete geuren der bloemen, in één zang met het ruischen der Gave, in een schittering met de sterren, in één oneindigheid met de uitgestrektheid der gansche natuur: Maria ter eere...

In de wijding van het gezegend oogenblik, trilt mijn gansche wezen, onder de ontleding van alle zintuigen om, in de subtiele onstoffelijkheid van het geestelijk-willen, op te stijgen tot de nooit-gekende hoogten van opperste beschouwingen.

Alle banden, die ons aan het aardsche ketenen, breken los onder den onweerstaanbaren drang van het zich losworstelende EXCELSIOR, terwijl ons juichend harte onbekneld opstijgt in één jubel van Verlangen.

Niets meer van al het stoffelijke bestaat nog in de gansche aaneenschakeling van het Verleden, in de lange reeks der bijna on-

Laat uwe Geldzaken verzorgen door de

Fondsenbank

NaamloozeVennootschap
MAATSCHAPPELIJKE ZETEL
Wetstraat, 84, BRUSSEL
Bijbanken: Antwerpen & Kortrijk
Agentschappen: Brugge, Crombeke, Harelbeke, Moeskroen, Poperinghe, Thielt.
FONDSENBANK MAAKT DEEL UIT VAN DE GROEP FONDSENBANK-HANDELSBANK-NOORDSTAR. — KAPITAAL EN RESERVEN: VIJFTIG MILLIOEN FRANK.
Bijhuis te ISEGHEM
Marktstraat, 49

Waarom de Vlamingen eigen regeering, eigen wetgevende macht en eigen bestuur eischen !

GEVEN

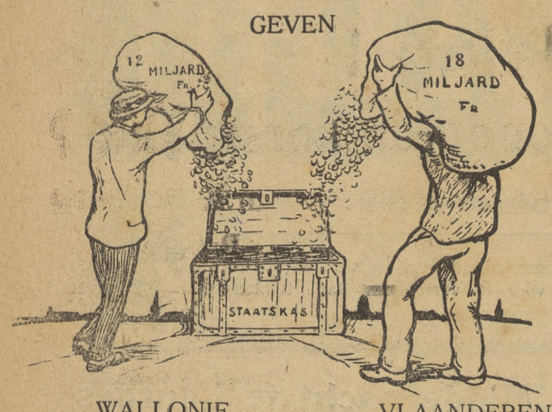

WALLONIE VLAANDEREN

Van 1830 tot 1914 betaalden de Vlamingen in de staatskas 18 miljard en de Walen 12. En daarom roepen de Walen: leve België!

NEMEN

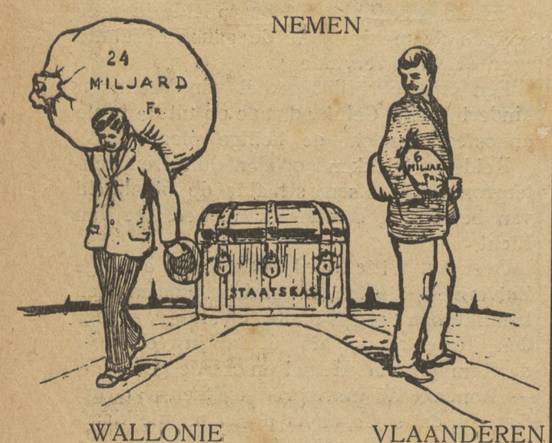

WALLONIE VLAANDEREN

Maar de Walen haalden 24 miljard uit de staatskas en lieten er 6 aan de Vlamingen. En daarom roepen de Walen nog luider: leve, leve België!

---

afgebroken ontgoochelingen en der bitterheid, die de wrange vrucht dezer wereld zijn.

Wat maakt het me nu, dat de slechtheid en de lafheid dezer wereld, me vol walg, den vloek, tegen het leven, soms ontrukte, wanneer, in diep-menschelijke smart, de opgekropte miserië van niet te lenigen ellende knaagde.

Wat maakt het me, dat in den lente- en zonnetijd van een leven, de mooiste idealen afgestompt en verbroken werden, onder den onmenschelijken dwang van een vervloekt-materieele opvatting van het bestaan.

Wat maakt het me, dat trouweloosheid en kleinzieligheid, den vergiftigden angel der bitterheid in het leven staken, en steeds knagen, knagen aan immer-bloedende wonden in diepste foltering.

Wat maken me nu de weinige opflakkerende lichtpunten, wanneer het aardsche schijngeluk me onder zijn fluweelen streelingen bedwelmde.

Wat maakt me alles, én Vreugde, én Pijn én Lijden.

Alles verzinkt in het niet bij de serene kalmte van minnende koninginne-oogen, bij de uitstraling der alles-vergevende en balsemende Moeder-liefde in eeuwige Barmhartigheid en onbegrensd medelijden... MARIA ..

Onder de betoovering van het oogenblik, en los van alle neerdrukkende beslommeringen, scheen me plots als in een Heerlijk Visioen, eene Nieuwe Wereld op te dagen, bazuinschallend in Eeuwige Zonneweelde: de Wereld van Lourdes.

En weer speelde voor mijn geestdriftige verbeelding het heerlijk tafereel der voorbijë gebeurtenissen van den laatsten dag.

Weer zag ik me in den vroegen morgend, terwijl de damp nog wegnevelde over de kronkelingen der Gave, en de bergen zich nog schuilden in hun donzig kleed van witte wolkjes, opstappen naar het Heiligdom, om eene eerste hulde te brengen aan den Schepper van alle Goed, door het bijwonen van het eerste Misoffer — Nog zie ik me, in den drang der menigte, vol piëteit het Brood des Levens nuttende, onze Ziele spijzen met den onmisbaren stroom der Genade.

Dan, dien éenig-mooien tocht door de geweldige natuur; langs zwarte bergen en donderende watervallen, in de zonneweelde van een heerlijken zomerdag.

Wanneer, midden de eeuwige sneeuw, duizenden voet boven de klotsende golven der zeeën, met een kleed van wazige wolkjes zich afteekenen rondom de hemelhooge bergen, aan den voet van den neerdonderende waterval op GAVERNIE, waarin de zonnestralen zich duizendvoudig weerspiegelen in schetterende kleurenpracht en zilveren druppels als parelen het ruim doorklieven, neerstortend van de hoogste toppen tot de konkelende diepten van den bruischenden bergstroom, dan voelt men zich als Mensch zoo nietig, midden de wilde pracht der natuur, nog geen stofje in de eindeloosheid van het Héélal terwijl het Harte, zich verheffend tot den Schepper van al het Schoone, zich ontlast in één Hymne van Geloof aan de onbegrensde Macht van den Heer...

(t vervolgt)

Binnenland

V.O.S. EN DE GEBOORTE EENER PRINSES

In verband met de teleurstelling, in 't Vlaamsche land teweeggebracht door het niet-verleenen van genade aan sommige politieke veroordeelden, bij gelegenheid van de geboorte van een prinses schrijft de V.O.S., het weekblad van den Vlaamschen Oud-Strijdersbond, o. m. het volgende:

Toen er spraak van was dat gij verwacht waart tusschen die vorstelijke muren waar een jong geluk in U zijn bekroning hoopte, heeft menig man het zwaar hoofd opgericht en zijn oog zocht de kleur van licht en zon door de tralies.

Menig man die zit tusschen de naaktheid van kerkermuren, verloren in een zee van eenzaamheid en stilte.

Die dacht: « Toen de prins trouwde die eens koning zal zijn, ging de hoop dat het geluk van een paleis de ellende van de kerkers zou indachtig zijn geweest. »

De kerkers zijn dicht gebleven. De feesten stierven uit. Onrecht en hardvochtigheid zijn een gewoonte.

Een gewoonte die nationaal is geworden in het land van de bloedige offerande.

* * *

Zal het zicht van de onschuld en de vreugde van een witte wieg waar het brooze leven sluimert onder de broosheid van kanten gordijnen de wrok overwinnen die steeds de amnestie heeft teruggehouden?

Zal vanuit het paleis van Brussel, waaruit de aanmoediging kwam voor de twee maand extra in de Ruhr, van waaruit de onvervulde Troonrede kwam, van waaruit de amnestie werd ingehouden die een regeering wilde voorbereiden, zal van daaruit dan toch één woord komen dat koninklijk is door den adel van menschelijkheid en van grootmoedigheid?

Prinsesje, het volk waarin gij geboren zijt is moegewacht, moegehoopt, moeverbitterd.

Het kanon heeft over zijn hoofd geklonken, vier jaar lang, het kanon is door het hart van zijn kinderen gegaan, vier jaar lang. Het kanon dat bromde als gij verscheent.

Het kanon is in dit land de voorbode geweest van rechterstoelen en gevangenissen. Het kanon heeft de waarheid verbrijzeld en de rechtvaardigheid stuk geschoten.

Zou het nu toch, al ware 't maar één maal, de poort van de gevangenissen kapot krijgen?

Prinsesje, als het zoo is, dat ze dan maar honderd en een schoten lossen, al zijt ge ook geen prins.

En het dan opbergen in alle eeuwigheid.

WAARVOOR SOLDATEN GOED ZIJN

Toen M. Grégoire goeverneur was van de provincie Luik, zegt Het Volk, had hij de soldatenwacht doen afschaffen, die gewoonlijk dienst doet voor het goevernementspaleis. M. Grégoire oordeelde het onnoodig de jongens zulke « korvee » op te leggen. Nu is M. Grégoire vervangen door Z. Exc. gezel Picard, een socialist. Deze heeft de wacht voor zijn paleis terug in voege doen treden. Zijn roode Excellentie, die anders niet veel van de piotten moet hebben, oordeelt dat ze toch nog voor iets goed zijn, zoowel als hij van oordeel is, dat een socialist, die buldert op de kapitalisten, ook wel in een paleis mag wonen.

Alle Vlaamsche Nationalisten storten in hun eigen spaarkas

HET CONGRES DER KATHOLIEKE KRINGEN

Verleden week hield het verbond der Katholieke Kringen, t. t. z. der katholieke conservatieven, hun jaarlijksch congres te Doornijk. Zooals telken jare, werden daar door de vooraanstaande katholieke conservateurs een heele reeks redevoeringen uitgesproken, die het inzicht dezer leiders geven over den politieken toestand en voornaamste politieke vraagstukken. Hieruit willen wij enkele verklaringen onderlijnen.

Renkin, die sedert een heelen tijd rondloopt met zijn redevoeringen voor de eenheid in de katholieke partij, sprak o. a. ook van het Vlaamsche vraagstuk. « De Vlamingen, zoo verklaarde hij, hebben recht op Vlaamsch bestuur en onderwijs; maar wat wij niet willen is dat het Fransch uit Vlaanderen verbannen worde ». Wat dit beteekent, weten wij allen reeds veel te lang. 't Is het bestendigen van het stelsel der tweetaligheid, het in de hand werken van diegenen onder de Vlamingen, die zich buiten en boven hun eigen volk willen houden, 't is het stelsel der langdurige maar zekere verfransching. « De Vlamingen hebben ongelijk, zoo verklaart hij nog, zich als verwaarloosde burgers te beschouwen in ons land; maar het recht hebben zij zeker gelijkheid te eischen ». Begrijp wie het begrijpen kan! Ofwel worden de Vlamingen niet verwaarloosd, hebben dus gelijke rechten als de Walen, en behoeven dus niet voor gelijkheid te strijden; ofwel, hebben zij volkomen gelijk voor hun rechten en gelijkheid op te komen, en dit is wel een teeken dat zij dus geen gelijke rechten bezitten. Een middenweg daartusschen bestaat er niet. Al het overige is advokatengepraat.

Houtart, de kassier van Belgie, sprak natuurlijk over den financiëelen toestand. Na een bondig overzicht van de genomen maatregelen en hun uitslag verklaarde min. Houtart dat de begrooting van 1927 met een groot overschot zou sluiten. Verders werden er reeds 450 miljoen belastingen afgeschaft. — Prachtig dus! Denk nu nochtans niet dat alle gevaar geweken is. Voor het toekomende jaar immers moeten de wedden der staatsbedienden herzien worden. En nu komt natuurlijk het deuntje dat telkens herhaald werd bij ieder herziening: we mogen onze begrooting niet in gevaar brengen. Niet te veel a. u. b. voor die bedienden, want dan ligt de begrooting omver en de frank zal weer gaan dalen. Vergeten we toch niet dat het juist die politiekers zijn, die door het zaaien van wantrouwen in het binnen- en buitenland, de regeering Poullet en het stabilisatieplan Janssens aan 107 fr. gekelderd hebben, en de spaarcentjes onzer menschen omtrent op den helft gebracht hebben. Geld is er steeds en zal er steeds zijn om groote militaire uitgaven te doen en groote verdedigingswerken aan te leggen, die hij een volgenden oorlog van geen nut meer zullen zijn — geld wordt er steeds gevonden om den oorlog voor te bereiden, maar niet om de welvaart in duizenden gezinnen te brengen.

Wanneer toch zal ons volk klaar zien dat alle touwtjes der politiek, ook deze der democraten, in handen gehouden worden door die enkele conservatieve katholieken, die gansch het spel doen draaien naar hun beliefte en heerschzucht?

Uit onze Inrichtingen

SCHOENMAKERS — Het Bestuur der schoenmakersvereenigingen zette een schoon feestje op touw. De maandag van Chrispyn is er te 8 uur in de Kerk van 't H. Hart eene H. Mis voor 't welzijn der leden en hunne huisgezinnen, waar de vereenigden als één man met het Muziek voorop naar toe gaan.

In de algemeene vergadering die daarop volgt zal Ernest Vandenberghe uit Aalst, voorzitter der Centrale het woord voeren.

's Avonds is er feestenavond bestaande uit zang en muziek.

PROVINTIALE VERGADERING. — Het Vrij Kristen Syndikaat houdt zondag te 9 uur voormiddyag een belangrijke proventiale Bestuurvergadering. De besturen van alle afdeelingen uit de Proventie West-Vlaanderen zullen daar vertegenwoordigd zijn.

St CECILIA — Het Bestuur van 't Muziek nam reeds zijn schikkingen voor een prachtig aangenaam Ceciliafeest.

11 NOVEMBER — Denkelijk zal Professor Daels op 13 November a. s. in 't Vlaamsch Huis het woord voeren.

NAKLANK — De vergadering van 10 Oktober waar onze Vriend Ward Hermans sprak over de folterkampen van Fresnes en Auvours heeft in heel Iseghem 'n goeden indruk nagelaten. 't Was een der beste avonden van de propaganda der Vlaamsche gedachte.

We zullen hem weldra in ons midden terug hebben.

De spaarkas is open elken Zondag van 9 tot 10 uur

Stadsnieuws

GEMEENTERAADSZITTING VAN 14 OKTOBER 1927. — 1. Mededeeling kasoverzicht 3e kwartaal 1927. — De Heer Sekretaris geeft lezing van het kasoverzicht, er worden geen opmerkingen gedaan.

2. Begrooting kerkfabriek St Hilonius 1928, — na de lezing vraagt onze vriend Paul Depoorter dat gezien de toenemende levensduurte, voor 1928 eene vermeerdering van vergoeding zou gegeven worden aan de HH. Onderpastoors. De Heer Burgemeester antwoordt dat er met dezen wensch zal rekening gehouden worden.

De begrooting wordt goedgekeurd met 11 stemmen (Staatskatholieken, Kath. Vlaamsche Nationalisten en Middenstanders) en 2 onthoudingen (Socialisten).

3. Vaart Rousselaere naar de Leie, voorstel overname trekpaden. — Na uitleg van den Heer Burgemeester wordt dit voorstel algemeen bijgetreden.

Alvorens de openbare zitting te sluiten, vraagt de Heer Dewaele uitleg nopens het niet op de dagorde brengen van de door hem ingediende moties voor de pachtwet en de zesmaandendienst. De Heer Burgemeester zegt dat het schepencollegie sedert het indienen dezer moties niet meer vergaderd heeft en dat door het opnemen dezer moties de gemeenteraad buiten zijne bevoegdheid gaat, dat daarbij iedereen den pachtwet niet kent en aldus geene uitspraak kan doen, daarbij de raad zou te ver gaan met deze moties aan te nemen. De Heer Gits steunt deze zienswijze en zegt dat ieder partij zou kunnen afkomen met hare wenschen en dat hij aldus nog zou verplicht wezen eene motie voor te leggen tegen den alkoolwet.

De Heer Vandenbussche doet terecht opmerken dat wanneer er goed te doen is men nooit te ver kan gaan. Onze vriend Paul Depoorter zegt dat hij als oorlogsvrijwilliger in 3 maanden tijds gedrild en naar 't front gestuurd werd, zoodus zegt hij is het meer dan rechtvaardig dat de zesmaandendienst er door komt.

Den Heer Dewaele vraagt de hoogdringenheid van zijn motievoorstel.

Stemmen vóór: de Kath. Vl. nationalisten socialisten.

Stemmen tegen: De Staatskath. waaronder de twee kristene werklieden.

Onthouden zich: de middenstanders en Remi Van Hauwaert.

Geheime zitting.

Voor de plaats van politie kommissaris waren 12 kandidaten waaronder twee stadsgenoten Den Heer Jules Vanneste adjunct-politiekommissaris en Heer Romeo Decru geldomhaler.

De Heer Jos. Ranson werd eerste kandidaat met 7 stemmen, de Heer Vanneste bekwam 6 stemmen.

De Heer Lerno werd tweede kandidaat met 7 stemmen, de Heer Vanneste bekwam 6 stemmen.

VAN KOUDE GESTORVEN

Jaarlijks bezwijken duizenden menschen door de koude. Daarom, zorgt op tijds voor uwe winterkleedij en wendt U tot het gekend huis

F. VANHAUWAERT-DEMEURISSE

Ommegangstraat 9F, ISEGHEM

Groote keus van sargiën, onderbroeks, mans-, vrouws- en kinderkousen, sjarpen en alle winterartikels.

Alsook lakens, kiels, schorten en alle ondergoed.

Genadige prijzen Verzorgd werk

GROOTE FEESTELIJKHEDEN op Zondag 23 Oktober 1927, ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan der Stadelectriciteit en Nijverheidsschool, Inhuldiging der nieuwe Stadslokalen en ingebruikstellen der gas.

Te 11 ure plechtige ontvangst der Overheden.

Onmiddelijk daarna bezoek aan het electriekgesticht.

Te 12 1/2 groot Banket bij openbare inschrijving. — Gedurende het banket huldebetoon aan de gewezen Burgemeesters.

Te 3 ure op de Groote Markt opstijging van den welgekenden luchtvaarder, Heer Devlaeminck uit Kortrijk.

Te 6 ure Muziekconcert en prachtige verlichting der Stads openbare gebouwen.

Te 7 1/2 op de Koornmarkt, buitengewone Acrobatische vertooning met Vuurwerk door den wereldberoemden Koordedanser Mac Donlay.

Bij bevel: De Secret. Burgem. en Schep.
A. Werbroiuck C. Staes

PROGRAMMA van het muziekfeest gegeven door de stadsfanfaren op Zondag 23 Oktober om 6 uur 's avonds (Zegeplaats):

1. Marche militaire, A. Mahy; 2. Flore la belle, ouverture, Langlois; 3. Willem Tell, fantaisie, Rossini; 4 Polonaise, X; 5 Faust, Gounod; 6. Maritana, Kessels.

GEMEENTEKERKHOF. — Er wordt aan de bevolking bekend gemaakt dat de volgende werken op volgende dagen verboden zijn:

1. — Van af 26 Oktober tot en met 2 November het plaatsen of veranderen van gedenksteenen, het maken of veranderen van grafkelders;

2. — Van af 29 Oktober tot en met 2 November, het plaatsen en schilderen van kruisen, het schilderen of kuischen van gedenksteenen, en alle andere werken.

Deze maatregel is niet van toepassing voor de graven van degene die op 1 November niet meer dan één maand begraven zijn, op voorwaarde dat alle werk geeindigd weze op 29 Oktober.

APOTHEKERSDIENST. — 's Zondags is er maar één apotheek van stad open. Apotheker van dienst: Michel Wyffels, Marktstraat.

ZEER BELANGRIJK BERICHT. — De geabonneerden die niet regelmatig hun blad ontvangen worden verzocht klacht te doen bij den verkooper of lokaalhouder van het Vlaamsch Huis, van wie zij onmiddelijk hun blad zullen ontvangen.

Voor uwe elektrische inrichtingen van drijfkracht, verlichting, verwarming, bellen, telefoon en radioinstellingen, wendt u tot 't huis

HENRI SIMOENS-SCHACHT

Hondstraat, 14, Iseghem
Aankoop, verkoop en huur
van nieuwe en okkasie motors.
Alle herstellingen — Spoedigste uitvoering
Inlichtingen en beschrijvingen zonder verbintenis. Voordeelige prijzen.

GEBOORTEN — Noëlla Spillebeen d. v. Hector en Leonie Soetaert, Ouckenstr. 727 — Georges Van Maercke z. v. Noël en Zoé Demasure, statiestr. 23e. — Noëlla Declercq d. v. Joseph en Helena Bruggeman, Meenerstr. 68. — Gilbert Schacht z. v. Rustique en Elvire D'hont, Lendeledestr. 169 — Edith Sintobin d. v. Hugo en Emma Anné, de Pelchystr. 4. — Roger Strynck z. v. Michel en Pharaïlde Lagae, Bellevuestr. 233 — Emilius Tieghem z. v. Cyriel en Martha Heldenberg, Wantje Pieterstr. 54 — Omer Feys z. v. Gerard en Josephine Deblauwe, Zevecote 86a.

OVERLIJDENS — Jules Delaere, wever 64 j. echtg. v. Josephine Verstraete. — Marie Spriet, huish. 83 j. wed. v. David Joseph. — Camillus Depuydt landb. 65 j. echt. v. Maria Mortier.

Opgedragen áan den MandelboodschenKetterjager

De Bisschop van Nice, Mgr Ricard, heeft tot de geestelijkheid van zijn bisdom een schrijven gericht waarin hij onder meer de redenen uiteenzet welke aanleiding gegeven hebben tot de veroordeeling der Action Française (Fransche Nationalisten).

Wij vatten die redenen kort samen en geven ze ter aandachtige overweging aan onze lezers.

Die veroordeeling steunt vooral op:

1) de materialistische opvatting welke de hoofden der Action Francaise hebben van den mensch, van de maatschappij, van de methoden van propaganda, van de vereenzelviging der zaak met de zaak der Kerk zelf;

2) van de materialistische opvatting van de plaats die de Kerk inneemt in het plan van den staat, die volgens de leering van de A. Fr. dient geschapen.

3) van de materialistische opvatting van dit « blind nationalisme » dat opgaat tegenover alle poging van vreedzame inrichting van de betrekkingen der volkeren onder elkaar, dat een internationale gerechtigheid ontkent, dat geen zedelijkheidsbeginselen voor de staatszaken aanneemt, dat enkel en alleen een hoogmoedige staatszelfzucht als regel der betrekkingen tusschen volkeren aanneemt — zelfzucht, die immer de grootste factor was bij het ontstaan van alle oorlogen — en geen christen gerechtigheid en liefde — factor van vrede — wil kennen.

Ziedaar de redenen waarom door Z. H. de Paus, het Fransch super-nationalisme der Action Francaise veroordeeld is. Enkel en alleen om redenen van zedelijkheid en katholieke beginselen.

Zooals onze lezers zullen opgemerkt hebben is wel geen enkele der aangehaalde redenen toepasselijk op het Vlaamsch Na-Nationalisme en mogen wij dus heel gerust zijn over het verschijnen van den aangekondigden Wereldbrief « over de afwijkingen van het nationalisme » (wiens verschijnen voor einde Oktober aangekondigd was, maar die naar de bladen der laatste dagen melden nu niet zou verschijnen).

Merk ook op dat onder de aangegeven redens ter veroordeeling voorkomt:

« de vereenzelviging van de zaak der Action Francaise met de zaak der Kerk zelf ».

Zou die uitspraak soms ook niet geldig zijn voor onze staatskatholieke partij die ook wel de zaak der Kerk bindt aan hare zaak? En zouden onze staatskatholieke dag- en weekbladen, die steeds de taal van de Kerk en Belgie willen vastkoppelen aan het bestaan van de eenig zaligmakende staatskatholieke partij, niet eens wat beter overwegen, als ze schrijven over Katholieke actie?

Vraagt aan uwen winkelier de Vlaamsche chicorei

MOKA!

't Is de beste!

SCHEEPVAART

(van 13 tot 20 Oktober 1927)

Célina en Andrea de Zulte met beurtgoed voor verscheidene. — Pros en Morgendster beide met lijnzaad voor Alf. Dassonville Lendelede. — N. D. du cérisier met ciment voor de We Vandewalle, de We Dumoulin en Gerard Décaigny — Motor Remi IV in lading met lijnkoeken voor de gebroeders Vandemoortele. — Exelsior in lading met suikerijboonen voor de gebroeders Gits.

Uit de Pers

Den Heer H. Pauwels secretaris van het A. C. V. schrijft in De Tijd onder hoofding: **"Zooals in den slaventijd „.**

« Door het Beheer der Usines à Tubes, te Jemappes zijn dus vijf werklieden brutaal broodloos gesteld.

De reden? Omdat zij deel uitmaakten van een kristen syndikaat, dat rekening houdende met den toestand van het werkhuis, doch met inachtneming der levensduurte eene vraag tot loonsverhooging had ingediend. »

Dit zegt de H. Pauwels voert ons terug naar de akelige arbeidstoestanden der verleden eeuw, wanneer de werkgevers hun arbeiders als lijfknechten naar goeddunken konden verslaven en uitbuiten.

En verder: « Eens te meer is het bewezen dat de christen werklieden niet moeten rekenen op de hulpvaardigheid van katholieke werkgevers! ».

Stillekens Mr Pauwels! stillekens!! Gij zelf hielp uw syndikaten aan de politiek binden, en in de politiek zijt gesteeds één met diezelfde werkgevers!

Wat ze doen is natuurlijk schandalig! maar wat zegt gij van die andere katholieken, die een Sarre en een R. Claes broodrooven, omdat ze Nationalist zijn!

We hebben van Uwentwege, noch van 't christen onderwijzerssyndikaat geen enkel woord van afkeuring gehoord!

LACHKRUID

PSYCHO-TECHNIEK IN 'T LEGER

Indeelings-officier: — Wat zijt ge van uw beroep?

Dienstplichtige! — Orgeldraaier!

— Dan zal ik u indeelen bij de mitrailleurs.

Sociale en Syndikale Kronijk

Gevraagd: Een oppinner met de hand voor schoenfabriek.

Bediendenpensioen

Onlangs werd een onderzoekscommissie aangesteld, met het doel in al de bijzonderste steden van Vlaanderen en Wallonie een onderzoek te doen, naar de meening van Patroons en Bedienden in betrek met de afhoudingen voor pensioen.

De oorzaak daarvan ligt hierin, dat een poging gewaagd wordt om de stortingen te verminderen. Daarvoor zou men graag steunen op de meening en het verlangen der bedienden zelf. Wie echter de wijziging het meest begeert zijn niet de bedienden, maar wel de groote fabrikanten en de Bankiers, die nu 5 t. h. moeten storten op het uitbetaalde loonen der Bedienden ten bate van het pensioen dezer laatsten.

Die commissie is alzoo heel voorzichtig en zonder het minste gerucht tot stand gebracht. 't Waren trouwens de finantiemannen die ze gevraagd hadden, en dit bewijst eens te meer, dat die kerels in de ministeries niet zonder invloed zijn.

't Schijnt echter dat de gesyndikeerde bedienden zich goed hebben gedragen en de commissie hebben overstelpt met goedkeuringen over de wet, zoodat de financiers per slot van rekening nog nen tand getrokken zijn.

Een onrechtvaardigheid

De laatste pensioenwet verplicht de werkgevers tot het afhouden van 3 t. h. op de loonen der bedienden om deze storting dan met 5. t. h. aan te vullen.

De staatsbediende ontvangt het pensioen kosteloos, maar hij stort 6 t. h. voor het pensioen zijner weduwe. De staat voor wiens rekening hij werkt voegt er niets bij, en 't schijnt daarbij dat dit pensioen niet overeenstemt met zijn stortingen.

Waarom moet de staat niet doen wat iedere werkgever moet doen? En waarom verliest de staatsbediende alle recht op pensioen, wanneer hij om zich te verbeteren in de privaatnijverheid gaat werken?

Dat is onrechtvaardig!

De perequatie

't Schijnt dat de perequatie der loonen van het staatspersoneel langzaam zou vorderen. Wat er in de daarvoor bestemde commissie gebeurt wordt echter met uitgelekt. De afgevaardigden der syndikaten krijgen tot die commissie geen toegang, en alles wordt geschoteld en gelepeld naar de goesting van de patroon Staat, en de patroon Nationale commissie van Belgische Spoorwegen.

Moesten zulke toestanden zich in de nijverheid voordoen, de werklieden zouden er, in t' plat vlaamsch gezegd, een beetje pap opleggen. Maar in de privaatnijverheid zitten ook geen socialistische ministers. In elk geval geven deze laatsten als patroons in de staat een uiterst slecht voorbeeld

KORTRIJK
De lockout in de Textielnijverheid

In ons laatste nummer gaven we een verslag over de uitsluiting in Kortrijk.

Donderdag morgen hebben de patroons hun poorten geopend, nadat het socialistisch syndikaat van zijn eisch: terugaanvaarding der betrokkene werkster had afgezien.

Wat voorzien was is gebeurd Vrede werd alleen gesloten nadat 3000 werklieden een gezamenlijk loonverlies van een millioen, met als voordeel een groote zero ondergaan hadden.

De Vrije demokratische vakvereeniging, zusterorganisatie van 't Vrij Kristen Syndikaat had dus juist gezien wanneer zij hare dagorde naar de betrokkene organisaties richtte.

Borstelmakers

Bij de Firma Van Beylen is Dinsdag de staking uitgebroken gevolg van de niet volledige betaling der laatste 5 t. h. verhooging. Een oplossing wordt in de eerste dagen voorzien.

BORSTBALSEM Martin Toms

is de Koning der Borstmiddelen !

Waarom U dan niet VOLKOMEN genezen van een verouderde borstziekte ?

Stel niet uit tot morgen wat gij vandaag kunt doen ! en begin vandaag nog een behandeling met Borstbalsem Mart. Toms

Te verkrijgen bij alle Apothekers of bij den Apotheker Specialist Martin Toms, Wetstraat, 112, Brussel

THIELT
(ingezonden)

't Schijnt, dat Jan. niet wil antwoorden op ongeteekende artikels; op dit uitvluchtsel hebben wij hem reeds te woord gestaan, en daarmee is die zaak effen. Er zijn al genoeg gebroodroofden!

Wij van onzen kant zullen niet nalaten te antwoorden op de artikels die Jan onderteekent, maar door een ander laat schrijven. Wij vinden het niet behendig van hem, de zaak te laten hangen, want zoo bekent hij, dat het al waar is wat wij schrijven.

In een volgende nummer zullen we eens verder vertellen hoe 't hier met de naaisters staat en door wiens schuld.

Propagandisten, die nagenoeg 18.000 fr. 's jaars verdienen, zouden toch wel meer werkdadigheid aan den dag mogen leggen, ook als 't hun persoonlijke belangen schaadt, en als de patroons geen nationalisten zijn of zouden ze misschien nog moeten wat meer inkomen hebben? B. v. dat hun vrouw den «Volkswinkel» moet openhouden, hé Antoon?

De mannen uit het «leeuwen syndikaatje» zijn de verraders sedert de vrije leiders van het vrije (?) christen volkhuis het gezeid en herhaald hebben, niet uit overtuiging, maar uit schrik voor het verlies van hun postje. Dat zou gebeuren als de werklieden zelfstandiger denken en meer durven en van het echt vrij kristen syndikaat lid worden.

Centrale Verwarming

KOUDE EN WARME WATERVERDEELING DOOR HEEL HET HUIS,
ONDER DRUKKING DOOR ZELFWERKENDE GROEPPOMP,
ZONDER HOOGEN VERGAARBAK

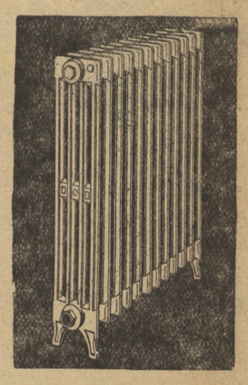

Gasinrichtingen

Luxe en gewone badkamers

Talrijke referentieën in en buiten stad

Plans en devis gratis op aanvraag

A. Seynhaeve

Rousselaerstraat 138, ISEGHEM

Waarom ?

spaart ge niet in de Vlaamsch-Nationale Spaargilde?

VLAAMSCH HUIS, ISEGHEM

't Wordt ongezien
met een kleintje bijeengegaard
Met kermis uitkeerbaar
Jaarlijks een of meer lotingen

Vraagt inlichtingen aan de Boden

Kortrijksche Bouw- en Hypotheekkas

Bureel: **Groote Markt, 1, KORTRIJK**

— Spreekdraad **382** —

Kantoor open alle werkdagen van 9 tot 12 en van 2 tot 5 uur.

ALLERHANDE INLICHTINGEN

over 't koopen, verkoopen van gronden en huizen, over 't overnemen van pachthoven in Frankrijk.

Opmaken van Plans en Bestekken

voor 't bouwen van huizen, villa's, fabrieken, enz.

— **Allerhande Verzekeringen** —

BRAND - LEVEN - ONGEVALLEN

GELDLEENINGEN

op vaste eigendommen aan de meest voordeelige voorwaarden

Vossenhoekje

11e November nadert! Onze feestdag — de herdenking aan 11e November 1918. Ieder oud-strijder die toen ter tijde in de vuurlinie lag zal steeds het onvergetelijke oogenblik onthouden als de klaroenen te 11 uur 's morgends drie maal achtereen het «cessez le feu» aanhieven en de oorlog voor goed gedaan was! Dit oogenblik, dien dag, die dolle zotte vreugde die spontaan ieder soldaat begeesterde, blijven in mijn geest geprent zooals geen andere gebeurtenis in mijn leven!

Kan er dan ook wel een schooner feest gevierd worden, dan de herdenking aan het einde dier onmenschelijke menschenslachting: de oorlog voor recht en beschaving! Wat echter het recht en de beschaving te zien hadden met het sneuvelen van millioenen menschen is voor ons allen steeds een raadsel.

Onze vriend Ward Hermans leerde ons nog onlangs hoe het recht en de beschaving hedendaags nog verminkt worden en bespot in de fransche gevangeniskampen van Noord-Afrika. Dank aan het geheim fransch-belgisch militair akkoord zullen onze Vlaamsche jongens in een toekomende oorlog daar ook erger als beesten behandeld worden!

Hoe er de naaste oorlog echter zal uitzien dit hangt af van de werking van Vossen en B vossen. En bijzonderlijk de Vlaamsche oud soldaten van na den oorlog hebben hier een zware plicht tegenover hun zelven en tegenover hun volk. Zij vormen het slachtvee van den naasten oorlog, en indien zij van nu af geen stelselmatige werking op touw zetten zullen zij zelf de schuld zijn van hun eigen ondergang.

Vossen en B vossen maak dus van de gelegenheid van 11e November gebruik om sterker dan vroeger nog de banden ineen teslaan en gereed te maken opdat de naaste toekomst u bereid vinde tot den strijd... tegen den oorlog!

11e November valt dit jaar op een Vrijdag. In de voormiddag gaan wij naar het kerkhof een gebed storten op de graven onzer gesneuvelden. Zooals verleden jaar zal er door de Yzerstichting een gezamentlijke beeweg naar het kerkhof gehouden worden en waarschijnlijk zal de gedenksteen aan de gesneuvelden die op ons kerkhof begraven liggen terzelvertijd ingewijd worden. Ieder vos zal er dus aan houden zijn bond te vervoegen om naar het kerkhof te gaan. 's Avonds zetten wij de feestelijkheden in met een gezellige tooneelavond door eenige vrienden kosteloos aangeboden aan de Vossen B vossen en hun familie. Wie zich het feestje van verleden jaar herinnert zal dit jaar ook willen van de partij zijn.

De Zondag daaropvolgende gaan wij gezamenlijk aan tafel in 't Vlaamsch Huis. De inschrijving is open voor iedereen, ook de vrouw of het kind boven de 20 jaar mag medekomen.

Na het feestmaal zang en muziek in 't Vlaamsch Huis, zoolang iedereen zijn hartje lust.

Dit zijn de bijzonderste deelen van ons programma voor 11e November. Om u daarover nader in te lichten en U verders nog 't een en 't ander belangrijks mede te deelen zal er op Zondag 6e November nog een algemeene vergadering gehouden worden.

Het bestuur rekent er op dat alle Vossen en B vossen naar die vergadering zullen komen om samen nog eens te overleggen wat de naaste toekomst ons brengen zal en hoe wij het best en het aangenaamst onze Hoogdag — onze 11e November zullen vieren.

EEN BESTUURLID

De Woonstverwarming in de twintigste eeuw

Depositaris van de

Surdiac-Famsée-Norton

VOOR ISEGHEM EN OMLIGGENDE

Ook alle andere merken, zooals:
Nestor Martin; Godin; Fonderie Bruxelloise; Convenoise; Porta Demoulin, enz. Alle merken van Kookstoven en Gazevuren aan zeer voordeelige prijzen, zonder concurrentie.

Ook aanveerding van alle kunstsmeewerk. — Afwerking en nieuwmaken van Brandkassen (Coffre-forts).

Specialiteit van donderschermen

Teekeningen en prijzen op aanvraag.

OMER SEYNHAEVE-SABBE
kunstsmid
ROUSSELARESTRAAT 131, ISEGHEM

EMELGHEM

Ter gelegenheid van
DAM — KERMIS

Op Zondag 23 Oktober om 2,30 ure, Groote Velokoersen, 500 fr. Prijzen:

Op Maandag 24 Oktober, 's Avonds om 7,30 ure op den Dam: Prachtige Cinemavertooning in open lucht.

De Feescommissie.

MEENEN

PRACHTIGE TOMBOLA

1600 fr. prijzen, waaronder:

1 nieuwe velo, merk Dewaele, waarde 850 frank; 1 prachtige leeuwenvlag, waarde: 280fr.; verders nog drie schoon afgewerkte leeuwenvlaggen, ter gezamentlijke waarde van 475 fr.

Loten zijn te bekomen bij den lokaalhouder van 't Vlaamsch Huis te Iseghem.

Familieziekenbond Volksbelang

VLAAMSCH HUIS ISEGHEM

Verzekert tegen
ziekte
invaliditeit
X-stralen
operatie
geboorte
sterfte

en telt reeds 1500 leden.

WEES OOK VOORUITZIENDE!

Chamberlain: Sedert wanneer houden de kleintjes van den Volkenbond er ook een meening op na?
(Leipz. Volkszeitung.)

BORMS
voor 't Gerecht
(Vervolg)

Voorzitter: Kende getuige Borms van voor den oorlog?

Getuige: Van naam en faam, doch niet persoonlijk. Aldus weet ik dat hij reeds flamingant was voor den oorlog.

Mtr. Van Dieren: Maar er is flamingant en flamingant!

Getuige: Naar alle verslagen te oordeelen, welke mij onder de oogen vielen heeft hij mij steeds den indruk en de overtuiging gelaten dat hij een diep rechtzinnig flamingant was.

Mtr. Van Dieren: En ook eerlijk en overtuigd?

Getuige: Ja, volgens mij was hij een overtuigd idealist.

Mtr. Van Dieren: De getuige kent dus Borms, en hij kent ook de Vlaamsche Beweging van binst den oorlog. Wat ik hem zou willen vragen is het volgende: Kan hij begrijpen dat een mensch, met een ideaal en de gevoelens van Borms, alles opoffere om dit ideaal te bereiken?

Voorzitter: Hebt gij ook Borms ooit persoonlijk gekend?

Getuige: Nooit persoonlijk.

Voorzitter: Bijgevolg kent gij hem alleen door hetgeen gij er van gelezen hebt? Is dit wel voldoende om te antwoorden op de vraag van Meester van Dieren.

Mtr. Van Dieren: Ik zal de vraag anders stellen. Wat was de toestand van Vlaanderen voor den oorlog?

Openbaar Ministerie: De getuigen ten laste zijn door de verdedigers gekend sinds maanden, wijl, integendeel, de getuigen ter ontlasting slechts den laatste oogenblik werden aangegeven, en ik dus niet weet wat zij hier moeten komen verklaren.

Voorzitter: Ik denk niet dat zij den 28 Juli opgegeven waren, bij de eerste oproeping der zaak.

Mtr. Schiltz: Er waren er een heele lijst.

Voorzitter: Sinds 2-3 dagen zijn er, in elk geval nog een heel deel nieuwe namen medegedeeld geworden aan den Heer Advokaat-Generaal.

Mtr. Schiltz: Dat is het recht van de verdediging.

Voorzitter: Ik wil daaruit natuurlijk niet meer besluiten dan wat ik zeg. In den loop van het onderzoek heeft de beschuldigde onbetwistbaar het recht, getuigen aan te geven en te vragen dat deze op zulke en zulke uren zouden verschijnen. Maar, ter bevordering der debatten van dit oogenblik zou ik nochtans de verdedigers willen verzoeken, niet te vragen «welke de toestand van Vlaanderen was voor den oorlog.»

Daar kan men toch een heel boek over schrijven.

Openbaar Ministerie: Die steunt maar op hetgeen hij gelezen heeft, niet op feiten.

Voorzitter: De getuigen ten laste zijn reeds lang gekend van de verdedigers terwijl zekere van de getuigen ten onlaste slechts drie dagen zijn bekend gemaakt. Nu we zullen niet buiten de zaak loopen en die getuigen dus aanhooren.

Mtr. Schiltz: Ja natuurlijk, het onderzoek was tegen beklaagde geleid.

Voorzitter: Gij kondet toch vroeger de namen der getuigen opgeven Nu; is het genoeg!

Voorzitter: Getuige ik vraag U hoe de toestand van Vlaanderen was voor den oorlog. Ge moet dat niet zeggen volgens hetgeen gij in de boeken gelezen hebt. Wij zijn ook Vlamingen en hebben ook boeken gelezen. Getuige zou ons dus niets leeren.

Mtr. Van Dieren: Hoe was de toestand van Vlaanderen voor den oorlog op het gebied van onderwijs, waren er geene misstoestanden?

Voorzitter: Is getuige geleerd om daarover te oordeelen?

Mtr. Van Dieren: Dit zal blijken uit zijn antwoord!?

Getuige: (op zeer gematigden, duidelijken toon) De toestand van Vlaanderen...

Voorzitter. (onderbrekend) Het is wel verstaan dat hier geene conferentie zal gehouden worden, maak het kort; onze tijd is kosteloos! (spotgelach onder de aanwezigen).

Voorzitter: (ongeduldig) Ja, kostbaar, bedoel ik!

Getuige: Ik zal het kort maken en U in eenige woorden zeggen dat de toestand van Vlaanderen op gebied van onderwijs allertreurigst en ellendig was.

Onze Vlaamsche werklieden moesten uitwijken naar Frankrijk of Wallonië om daar de zwaarste, vuilste en slechtste werken te verrichten, alleen steunend op hunne spierkrachten; ontwikkeling hadden zij niet genoten. Hun geest kon zich niet ontwikkelen, zij bezitten geen vakscholen en wij hebben geen vakscholen omdat wij geen eigen Hoogeschool hebben. De Vlaming wil ook ontwikkeld en hooger op, daaruit spruit de Vlaamsche beweging voort en wij, en anderen, stelden ons aan het hoofd dier Vlamingen die slechts hun recht verlangden. Slechts wij in geheel Europa, hebben geen eigen Universiteit. Ons volk bezit heerlijke, verheven gaven; dit bewijst hunne werking in de Middeleeuwen, doch die heerlijke gaven werden versmacht, Ons Volk mocht zich niet ontwikkelen niet verheffen! Wij hebben geen middelen om den geest van het Vlaamsche Volk te ontwikkelen, Wallonië telt 46 vakscholen, wij... zes, ja zes Mijnheeren.

Voorzitter: Wie richt de Vakscholen in?

Getuige: Meestal de Staat.

Voorzitter: Er zijn er ook toch gesticht door de Proventies.

Getuige Enkel door de Proventies.

Voorzitter: Waarom richten uwe Vlaamsche besturen er geen in.

Getuige: Onze besturen hebben nooit de minste symphatie betoond voor de Vlaamsche Zaak; zij waren ongelukkigen die niet bewust waren van het edele onzer taal.

Voorzitter: Gij wilt dus zeggen dat het geene goede Vlamingen waren.

Getuige: Dat niet; het waren geene bewuste Vlamingen.

Voorzitter: Gij zijt een vurig Vlaming, maar gij erkent dat die heeren ook Vlamingen zijn gelijk gij. (t Vervolgt)

(*) Het boek Dr Aug. Borms voor het Gerecht is te verkrijgen in den boekhandel «Gudrun», Em. Jacqmainlaan, Brussel.

DE SCHOONSTE KINDERS.....
zijn deze die dagelijks gepoederd
worden met

DULCIOR POEIER

Te koop in alle goede apotheken. DE DOOS: 1,50 FR.

VERZEKERINGEN

BRAND LEVEN ONGEVALLEN HYPOTHEKEN
aan de meest voordeelige voorwaarden
GELDPLAATSINGEN
STRIKTE GEHEIMHOUDING *SOLIEDE WAARBORG*

Voor alle inlichtingen zich wenden tot

JULES DENYS

WANTJE PIETERSTRAAT, 30, ISEGHEM
Agent der verzekering-maatschappij ANTVERPIA
en BANK VAN St MARIABURG gesticht in 1885

Twee honderd miljoen verzekerd kapitaal meer dan zes en dertig miljoen reserve

Pectoïds

Overtreffen alle andere zwarte pillekens tegen den hoest!

Zij Kosten enkel 4 frank!

Uw apotheker heeft er!

Pectoïds geven U voortdurend een klare stem, een frissche mond, een aangename adem.

ZORG DAT GIJ ALTIJD UW DOOS OP ZAK HEBT!

A. Rosselle-Maertens

SPIEGELS, MEUBELS, VITRAUX, GLEIERS & SPEELGOED
ALLES AAN DE VOORDEELIGSTE PRIJZEN
KOMT ZIEN! VRAAGT PRIJZEN EN GIJ ZULT KOOPEN
Meenenstraat, 77. ISEGHEM

BLOEDTHEE

OVERTREFT
PILLEN, POEDERS EN CACHETTEN VOOR HET
zuiveren van 't bloed

Geneest allerbest en op radikale wijze: UITSLAG, PUISTEN, SPEEN, VERSTOPPING GEMIS AAN EETLUST, DRAAIINGEN, GAL, SLIJMEN, enz...
In alle goede apotheken - of rechtstreeks bij den uitvinder
Apotheker VANDENBUSSCHE
Rijselstraat, 49. MEENEN
PRIJS 4 FRANK

De Vallende Ziekten!

EEN ENKEL geneesmiddel zult gij vinden dat doelmatig is tegen deze wreede kwaal. Het is de

POEDER EPILEPSIA Prijs 20 fr.

die van af den eersten dag de aanvallen tegenhoudt — de genezing brengt aan allen die het goed gebruiken en nooit of nooit schadelijk is.
Menigvuldige getuigschriften van genezing zelfs van gevallen die reeds meer dan 20 j. duurden.
Te koop in alle goede apotheken
of rechtstreeks bij den bereider
Apotheker VANDENBUSSCHE -- Meenen
Volledige tekst met beschrijving, uitleg en behandeling der Vallende Ziekten wordt overal GRATIS gezonden op aanvraag.

Voor uwe LEEUWENVLAGGEN, SPELDEN en alle andere propaganda artikels wendt U tot

JULES GALLOIS

16, DORP COOLSKAMP
Magazijn van WIJNEN & LIKEUREN
GENADIGE PRIJZEN GENADIGE PRIJZEN
3 % TERUG AAN DE PLAATSELIJKE BONDEN

Drukkerij J. Lannoo, Ieperschestraat, Thielt. — Telefoon 169.

Voorbehouden aan
WEDUWE VANDE WALLE
ZUIDKAAI ISEGHEM
Bouwstoffen, betonwaren, ijzerwaren, kolen.

"MONO,, Poeders

ONFEILBAAR GENEESMIDDEL TEGEN:
Hoofd- en Schele Hoofdpijn, Zenuwlijden, Hevige Tandpijn. Rheumatiek, Grippe

Waarom?

Zijn de MONO POEDERS verkieslijk aan alle andere produkten van gelijken aard?
OMDAT ZIJ *onmiddellijk* de hevigste pijnen stillen.
OMDAT ZIJ *altijd* genezen, daar waar alle andere geneesmiddelen mislukt hebben.
OMDAT ZIJ de maag *nooit* vermoeien.
OMDAT ZIJ door meestal de voornaamste geneesheeren voorgeschreven worden, om hunne menigvuldige genezingen, zelfs in de hardnekkigste gevallen.
OMDAT ZIJ, dank aan hunnen aangenamen smaak, door de moeilijkste personen gemakkelijk ingenomen worden.
OMDAT ZIJ in geen cachetten zijn, en zoodus door de teederste magen verdragen worden.

TE KOOP IN ALLE GOEDE APOTHEKEN
in doozen van
12 pakjes, 4.50 fr. 25 pakjes, 8.00 fr.

Konijnenkweekers! Luistert!!

De konijnenkweek ondermijnd door sterften op sterften gaf afkeer en teleurstellingen. Nu is het konijn opgezocht en duur en nu zijn ook alle ziekten overwonnen door Mullie's Konijnenpoeder tegen DIKKE BALGEN, afloop, schielijke sterften, ziekten der maag, ingewanden, waterorganen, zilte, enz. Begunstigt den groei.

Kweekt konijnen met Mullie's konijnenpoeder voor de gezondheid. Tegen alle ziekten, om malsch en vast vleesch te bekomen, zoo zult gij een groot gewin hebben, gemakkelijker uwe pacht maken, een goed voedsel op tafel brengen.

IN ALLE APOTHEKEN 8 FRANK DE DOOS

Houdt uwe verkens gezond met Poeder Mullie te gebruiken.
Het Poeder Mullie is de Redder der Zwijnen

Nooit mag een zwijnmoer jongen zonder acht dagen te voren haar bloed en afgang gezuiverd te hebben met eene doos

POEDER MULLIE
Geen verstoptheid meer. — Goed zog. — Gezonde jongen.

LANDBOUWERS! Waarom nog zieke zwijnen kweeken. Hunne redding is verzekerd door
POEDER MULLIE

GENEEST: Verstoptheid, geen eetlust, het vuur, pokken, afloop, neus-, keel-, darm- en longontsteking, ziekten der waterorganen, rhumatismus of flerecijn (pootplaag), maagziekten, jacht, vliegende kole en alle ziekten en plagen.

8 fr. de doos in alle apotheken

Landbouwers! Hoenderkweekers

Wat baat het uwe zieke hennen, hanen en kiekens geneesmiddelen toe te dienen indien gij de ware goede niet voor handen hebt. — De twee wonderprodukten zijn:

Asepta & Elixir Morva
TEGEN ALLE ZIEKTEN EN PLAGEN

Asepta tegen snot en cholera. doet de spijzen goed verteeren. **Asepta** om uw dier gezond te houden. om meer te doen leggen.

In alle apotheken 5 fr, de doos, 12 fr. de drievoud. doos

Het gebeurt soms bij plagen dat de microben-massa zoo groot is dat MORVA onmisbaar wordt. Want MORVA is het meest anti-microbisch middel in geval van tering en afloop.

5 frank en 15 frank de flesch
TE VERKRIJGEN IN ALLE APOTHEKEN

VOLKSAPOTHEEK

Michel Verhamme

82, Roeselarestraat, 82, ISEGHEM

Alle scheikundige produkten
Alle binnen- en buitenlandsche specialiteiten
Nauwkeurige uitvoering van alle voorschriften der Heeren Geneesheeren

GOEDE WAAR PRIJST ZICH ZELF

Voor uwe stoven,
kachels en gasvuren wendt u tot

Germ. Ghekiere-Duyck

Roeselaerestraat, 88, ISEGHEM

Magazijn van verlakt, aluminium en genikeleerd keukengerief, waschkuipen in galvanisé, kinderbaden, waschfournoizen. — Groote keus van verlakte menagerestoven van de beste merken en buizestoven in eigen werkhuis gemaakt.

Gasinrichtingen **Zink- & Loodwerk**
Spoedige bediening **Matige prijzen**

Waarom???

WAAROM hoesten als **Borstpillen Laleman** U radikaal genezen?
WAAROM koorst of tandpijn lijden als **Cachetten Képhil** die doen verdwijnen?
WAAROM uwe kinderen niet vrijwaren tegen borstziekten als **Droséls Borstbalsem** der **Apotheek Laleman** daartoe de geschikte middel is?
WAAROM zelf ziek of zuchtig zijn als U ter **Apotheek Laleman** alles kunt verkrijgen om U gezond te maken?

DUS **voor alles** naar de
Apotheek Florent LALEMAN
Brugstraat, n° 2 (bij de Gendarmerie)
TELEFOON **68** **ISEGHEM**
N. B. Men draagt ten huize.

Voor uw SCHILDER- en BEHANGWERK
wendt U tot het huis
J. Lefevere-Huysentruyt
Roeselaerstraat, 168, ISEGHEM
Magazijn van kleuren en vernissen
Groote keus van sponsen en zeemvellen, matten, tapijten, traploopers en karpetten
TROUWE BEDIENING
LAGE PRIJZEN

Zannekin

DUBBEL BLOND BIER
gezond, kloek, natuurlijk

BROUWERIJ St LOUIS
L. Verlende, LOO

Alleenverkoop voor Iseghem en omliggende:
S. M. VLAAMSCH HUIS, Iseghem

ALLERGUNSTIGSTE PRIJZEN VOOR HERBERGIERS EN KOFFIEHUIZEN
Neringdoeners, zoekt uw profijt!

Hebt gij pijnen in de lenden?
Kunt gij moeilijk of pijnlijk uw water maken?
Is uw water troebel of te sterk gekleurd?
Lijdt gij aan jicht, heupjicht of lendenjicht?
Zijt gij door Rheumatiek gekweld?
Zijn uwe voeten gezwollen?
Is geheel uw lichaam ontsteld door een vuilen brand

?

Dit alles zijn de zekere kenteekens dat uwe NIEREN, BLAAS of LEVER ziekelijk zijn en gij zoohaast mogelijk uw toevlucht moet nemen tot eene ernstige en nauwkeurige behandeling met

Dalila Pillen

en

Samson's Oliebalsem

Ontelbare getuigschriften van genezingen, bekomen door het gebruik van deze wondere geneesmiddelen, zijn het beste bewijs dat zij alleen in staat zijn bovengemelde ziekten spoedig en volledig te genezen.

Verkrijgbaar in alle goede Apotheken